

[Bendix.]

imod at fastsætte ikrafttrædelsestidspunktet til 1. januar 1972.

Jeg vil i øvrigt ikke gå ind på nogen mere principiel diskussion om statsfinansiering og den slags ting, som hr. Henning Philipsen lagde lidt op til. Jeg vil godt sige den ene bemærkning, at typiseringen, som hr. Henning Philipsen vist kaldte det, vist ikke altid har været ensbetydende med så megen lyksalighed, hverken i henseende til prisbillighed eller i henseende til attraktive miljøer. Ofte synes jeg at resultatet af en meget vidtgående typisering er blevet nogle svært sterile miljøer.

Må jeg sluttelig sige om det administrative, som boligministeren var inde på, at boligministeren rigtignok blev meget svag i mælet, da kommunernes begejstring for disse forandringer skulle refereres. Jeg synes nok, at når vi kommer til udvalgsdrøftelsen, skal vi se lidt på de administrative virkninger af dette her.

For så vidt angår boligsikring til enkeltværelser, som hr. Henning Philipsen var inde på og boligministeren kommenterede, må jeg sige, at jeg føler mig noget skeptisk.

Guldberg: Ja, når vi drøfter både dette og nogle af de andre boligforslag, ligger der jo i baghovedet på os alle sammen en fornemmelse af, at der, både hvis disse gennemføres, og hvis de ikke gennemføres, er en lang vej igen og en meget stor og vanskelig opgave for os. Det er også det, der gør, at vi ikke kan lade være at diskutere disse ting. Jeg synes også, det er rigtigt at diskutere dem med den baggrund hele tiden, at vi skal være opmærksom på, om vi har muligheder for at nærme os en vis forståelse for og en vis opfattelse af, hvad der er langtidsproblemerne, og hvordan de skal klares.

Men jeg er ikke enig med boligministeren — jeg håber, vi kan blive det engang — i hans indvending mod det, jeg sagde om de sociale byggeselskaber. Boligministeren siger, at det er de samme, der bygger, det er de samme priser osv. Det er det vel også på papiret, men det er det ikke i realiteten.

Hr. Henning Philipsen talte om typisering og masseproduktion. Jeg tror, vi alle er enige om, at der miljømæssigt kan være noget ubehageligt i denne side af sagen. Men

hvis typisering og masseproduktion gav et billigere produkt, så all right.

Uanset hvad man stiller op af regnskaber, kommer man dog ikke uden om, at på boligområdet er vi i dag nået frem til, at det bliver ganske overordentlig vanskeligt, at der skal mange lodder og trisser til for at bevise, at det billigste byggeri her i landet er det stort anlagte, masseproducerede sociale byggeri. Det er min ganske bestemte opfattelse, at der i dag bygges billigst, når dygtige håndværkere på eget ansvar og risiko bygger og gør det i mindre format. Nu kan man diskutere, om man kan regne det ud; det ved jeg godt. Men jeg er ganske overbevist om, at det er rigtigt, og det er efter min mening en væsentlig kritik at sætte ind.

Det behøver ikke alene at være en kritik mod dem, der leder de sociale byggerier. Men der er én kendsgerning, som man må se i øjnene, og det er, at som forholdene har været på boligmarkedet i den forløbne tid, er de bygget i en meget ringe grad af konkurrence. Man indsnævrer konkurrencemulighederne kolossalt ved hjælp af disse meget store byggerier, og jeg kan ikke se andet, end at det har man betalt for. Det synes jeg må ind i overvejelserne.

Jeg vil gerne i den anledning og også i anledning af en meddelelse, jeg har set i et blad — jeg husker ikke hvor, derfor behøver jeg heller ikke at citere det — spørge boligministeren: er det altid således, at man har licitation på de sociale byggerier, eller sker det, at der gives noget væk underhånden til venner og bekendte, eller hvad ved jeg?

Så havde vi en lille ordveksling i anledning af min bemærkning om, at hver gang boligministeren holder en tale, stiger renten eller obligationerne falder. Det vil jeg selvfølgelig håbe at talen i dag ikke bevirker. Jeg er i øvrigt klar over, at det vil vi ikke blive i stand til at registrere; men det kan være, at nationalbankdirektøren bliver i stand til at registrere det, efter at regeringen nu er gået over til at sikre, at kurserne bliver der. På det punkt kan boligministeren være tryk for at man ikke ligefrem kan registrere det.

Jeg vil bede om, at vi i den fælles interesse, vi har, bevæger os meget forsigtigt her, og det vil jeg også bede boligministeren go-